

Vredništvo:

na Travniku št. 277. l. nadate (ono skrbi tudi za razpodbijanje lista).
Prejemajo se za plačilo vsakega na oglasila tudi v poslovnem obdobju.
Plača se za vsako natanko vrsto 5 kr., če se oglasilo samo enkrat; natanko, če dvakrat, 8 kr., če trikrat, 10 kr. a. v. — Povrh tega še vsak krat 50 kr. za štampelj.

DOMOVINA.

L I S T

posebno za primorsko-deželne, pa tudi sploh slovenske zadeve.

Izbuja vsako saboto.

Narodniški in politični vredništva: za celo leto 2 gold., za pol leta 1 gold.

Narodniški pisma in reklamacije naj se pošiljajo vredništvu.

Posamni listi se prodajajo v Gorici pri bukvarji g. Boharji na Travniku po 4 solde.

DEŽELNE ZADEVE.

36 dan januarja

se bliža; volitve kmečkih občin trkajo na vrata! Župani, staršine, in vi volivci in veljaki vsi, kakoršnega koli stanu, ki se vam te dni prvim sreča in nesreča deželna v roke podaja, ste že kaj svojo dolžnost pretehtali? Koga mislite voliti? Pomislite, da, kakor si zdaj posteljat, tako bote naj manj 6 let ležali! — Moške, ki ste jih leta 1861 volili, poznate; poznate jih, ne samo, kakor ste jih takrat poznali, kedar ste v prvo volili, temuč zdaj, konec šestih let, zdaj, potem ko ste jih tolikokrat v zboru opazovali, o njih marsikaj brali ali slišali, zdaj jih gotovo še bolj na tanko poznate: zdaj jih poznate po njihovih dejanjih, zdaj vam je drevo po sadu svojem znano. Povejte, imate še staro zaupanje do starih mož? Imate zaupanje do vseh, ki ste jih uno leto volili? Če je imate, dobro; če pa ne, ali če do nekaterih ne, ozrite se po deželi, poiščite si družih; glejte pa, da ne bote zgolj svoje trme za svet prazali, ali se s tacimi ljudmi posvetovali, ki naših razmer (okolnosti) ne poznajo, ali za naše pravo, resnično duševno in telesno blagostanje ne marajo. Poslušajte raji „Domovino“! „Domovina“ to reč že dalj časa preudarja, in, ker štiri oči več vidijo, kot dve, zato je „Domovina“ nekaj veljavnej, za prid goriških Slovencev vnetih mož v posvet sklicala, in kar se je v tem posvetovanju sklenilo, hoče vam tu, zdaj naznaniti.

Stare poslance smo deli na rešeto; pa, da po pravici povemo, našlo se ni nič takega, zavoljo česar bi se imeli pri sedanjih volitvah popolnoma prezirati in iz novega zbora nepogojno izklepati. Reklo se je pa tudi, da volivcem sile delati po nikakem ne gre, če bi eden ali drugi ne bil več po njih misli in to tim manj, ker se je spoznalo, da v 6 letih nam je dežela nekaj novih, za zbor sposobnih (pripravnih) mož pripravila, katerih leta 1861 še bilo ni, ali pa niso bili še godni. Preudarilo se je, da, če te mlajše sinove domovine na tehtnico položimo, ne bodo nič manj tehtali, kot uni. Slovenci! Dobro je dobro, bolje je bolje! Zakaj bi se boljšega ogibali, če je v naši oblasti, si kaj boljšega oskrbeti? Pšeničin kruh je gotovo boljše, kot ajdov; ~~ozito tedaj po pšeničnem!~~ „Domovina“ misli, da da nikomur ne zameri, če volivcem slovenskim, (da se glasovi preveč ne raztresejo) med stariimi zborniki nekatere nove može nasvetuje, kateri so gotovo popolnega zaupanja vredni. Kar se tiče dosedanjih starih zbornikov, ki jih bomo priporočali, bodi „Domovinu“ vredniku dovoljeno, še to omeniti, da jih sam na tanko pozna, kar je v vseh svojih vseh šest let, (razun kakih 4-5) vselej pričujoč bil, in ima tudi zunaj zbora prilož-

nost, se z njimi meniti. Tudi novi so „D.“ osebno ali po natančnih popisih znani. Bodite si torej svesti, da ne ukupite mačke v žaklji, če jih volite. Sicer pa ste vi svobodni, sami svoji državljani; storite, kakor vam je drago!

„Domovina“ vam nasvetuje tako može: V Tominu naj bi volili volivci kmečkih občin (tominskega, cirkljanskega in boyškega polit. okraja) 1.) gospod Antona Gorjupa, (deželno - sodniškega svetovavca v Gorici). Sramoto, ki se si storile goriške občine l. 1861 s tim, da so takega korenjaka pod klop vrgle, in da je prišel še le s pomočjo Lahov (kot izvoljenec velikega posestva) v zbor, to sramoto morate zdaj zbrisati. Ko bi vam ne bil Gorjup že preveč znan, rekel bi vam da berite „Novice“ januarja meseca lansk. leta — 2.) G. dr. J. Tonkli-a, advokata kanalskega. To vam bo stober domovini, da vam bo srce veselja igralo!

Vi Kraševci! vam nimamo kaj svetovati, ker že sami veste, kaj imate storiti. Kraševci je vselej mož; vi ste trdne volje in stanovitnega značaja, kakor vaše kraško kamenje. Vam gre slava, da ste nam že unkrat možaka poslali, kateri zdaj po vsi Avstriji slovi, in vam in vsem Slovincem čast dela. Pošljite nam ga zopet vrlega Černeta in pa tovarša njegovega, razumnega, obče spoštovanega Alojzija Pollaya (komenskega predstojnika). Če se vam pa zdi, da bi bilo bolje izvoliti družega vašega rojaka, dr. Jožefa Abram-a, (deželno-zbornega tajnika) volite ga v inenu božjem; na sramoto vam ta volitev glavo ne bo.

In vi Ajdovci, Kanaleci in okoličanje goriški! kaj pa vi mislite? — „Winkler, Winkler, Winkler!“ slišimo od vseh strani vpti. Dobro, dobro! sej vam tudi nikoga družega ne silimo; v imenu „Winkler“ je vse zapopadeno, kar vi mislite, in kar bi vam imela „Domovina“ povedati. Da se goriški zbor brez Winklerja misliti ne da, je tako naravno, kakor, da Soča v morje teče. Ali-zdaj, ljubi okoličanje! vam manjka še enega! In veste koga, je „Domovini“ oestro naročeno, da naj vam nasvetva? Gospođa, s katerimi se je „Domovina“ posvetovala, noče drugači, kot da naj vrednik njen samaga seba ponudi. Njemu samemu ni nikdar kaj takega na misel prišlo, dasiravno na vsa usta pove, da zborne zadeve, zborna opravilstva, in potrebe naše dežele dobro in morda bolje, kot marsikteri drugi pozna. Druzi: ~~se niti na misel nislili.~~ Ko bi se hotel on priporočiti, moral bi vas narpopred neke strašne reči opomniti, da je namreč duhovnik in cesarski uradnik! To pa sta nekaterim ljudem dandanašnji glavna greha. Tuk človek je, po njih mislih dvakrat odvisen, on se mora pravijo, škofa in vlade bati, če hoče v zboru kako možko besedo spregovoriti, ali po vesti glasovati. To bi vam moral narpopred povedati, in polno pokazati vam, da to strašilo je, od blizu pregledano, ponošen, plšav

klabuk, tedaj strah prazen. Toda, ker se vrednik tega lista volivcem ne sili, so mu tudi ne zdi vredno in potrebno, tega krivega mnenja spodbijati. Naj vam torej odkritosrčno ob kratkem pove: Če ga izvolite, štel si bo to v čast, ter prizadeval si, da vašo zaupanje opraviči; če ga pa ne izvolite, hvala vam tudi lepa, ker mu veliko sitnosti prihranite.

To so možje, ki vam jih „Domovina“ za 26. januarja nasvetuje. Za naslednje volitve trgov in obrtnijskih krajev, 31. januarja, ima „Domovina“ drugih, vsega zaupanja vrednih možakov v svojem imeniku.

Slovinci bodite složni!

Veliki posestniki, pozor!

Z razglasom namestništvem od 14 t. m. se daja na znanje popis ali imenik vseh velikih posestnikov slovenskih in mesta Gorice, in to vsled l. 1866 meseca januarja v našem zboru popravljen in na Dunaji 12. junija l. l. potrjeno postavil za stran volitev velikega posestva, ktero je zdaj v naši grofiji na 2 dela razdeljeno, lahko veliko posestvo in slovensko, h kateremu pa spadajo tudi posestniki iz mesta (po večem Lahi). Vsak posestnik po slovenskih krajih, kateri plačuje nar. manj 50 gold. davka *) ima pravico voliti z velikimi posestniki. Volitev bo v Gorici 4. februarja. Imenik posestnikov se jo po deželi že razposlal; če kdo svojega imena v njem ne najde, naj se brž pritoži pri o. k. namestništvu v Trstu; skoz 14 dni se tako pritožbe sprotajajo; po tle pa ne več. — Znabiti, da tudi „Domovina“ drugi teden popis velikih posestnikov prinese; če pa tudi ne, opominjamo vas resno, ljubi posestniki, izkažite se vredno tega častnega imena in pa častno pravico, ki jo imate, da posebi volite. Mi imamo nekatere vrlo moze, ki jih morate vi, prav vi v zbor izvoliti. Imena njihova, naznanimo vam o pravem času. Za zdaj prosimo, zarotujemo vas: pridite vsi v Gorico tisti večer, pred volitvijo. Sreča ali nesreča naših slovenskih krajev je v vaših rokah. Vam se bode očitalo, če se nam pri volitvah kaj podere. Torej še enkrat: Pridite!

SODNIJSKO-STATISTIČNE ČRTICE.

Pri okrožni sodnji v Gorici bilo je leta 1866, 636 tožb zavolj hudodelstev oddanih, od katerih si je 548 dognalo.

Obdolženih je bilo sploh 438 oseb, med kterimi 238 zavoljo tatvine, 6 zavoljo nezvestobe, 15 zavoljo goljufije, 61 zavoljo težkega ranjenja, 4 zavoljo umora, 1 zavoljo uboja, 1 zavoljo detomorstva, 80 zavoljo javne posilnosti, i. t. d.

Od teh 438 zatožencev bilo jih je pri 187 javnih obravnavah (debatimentih) 367 obsojenih; med temi pak 295 kaznenih. En sam je bil k smrti obsojen; po milosti Cesarjevi pak se mu je ta kazen v začasno ječo (za vse žive dni? Vr.) v železji spremenila.

Med temi kaznjenci samo 44 oseb brati ino pisati zna; kar nam nar. jasnejše dokazuje potrebo ljudskih šol; ker človek brez poduka in omiko je k hudemu veliko bolj nagnjen in pripravljen, kakor taisti, kateri se je že od mladih nog naučil čeniti, kaj in koliko čast volja, in ki se je navadil spoznavati in spoštovati, prsilno moč dolžnosti.

Te besede naj bodo posebno občinskim glavarjem rečene; ter naj bi se jih oni in vsi, ktere zadevajo, globoko v srce vtisnili.

*) T. j. direktnega, samega davka od zemljišč brez doklad. Vr.

KRČME ALI OŠTARJE PO VASEH MAJHNE ČITAVNICE.

(Nasvet, spisal F. Zakarjšek.)

Čitavnice so sebo (čimri), kjer naša gospoda, časopise (časopis) bere, in so v našem jeziku pogovarja. Do naših dni je bil slovenski jezik le malo obhajen; radi, le preradi smo tuje jezike govorili, zdaj pa tudi svojega častimo, kakor zaslužuje. Mi smo narod (nacija) kakor drugi, denimo: Nemci, Francozi itd. in imamo po tem takem svoje lastne navade, pred vsem pa svoj lastni jezik. Ni ga naroda na svetu, da bi ne svojega jezika sramoval, zakaj jezik je prva dedščina (erbsina) človeška. V čitavnici zveš vse, kaj se kaj godi po svetu, posebno na Slovenskem. Ker smo pa Avstrijanci, bomo v svojih čitavnicah tudi druge časopise, ki prihajajo v našem cesarstvu na svetlo. Vsak jezik nam pride kdaj na hvalo, naš jezik pa čistiti in samo sebo mikati, je pa pred Bogom in ljudmi naša sveta dolžnost; sej že sam presvetli Cesar nam daja posebno pravico, da si v tem pomagamo. Nikjer pa na svetu ne letijo pečoni golobje v usta. Ako čete, Slovenci na deželi, da vas bode ljudje spoštovali in da poročajo od vas: glejte slovenske kmete, kako se poganjajo za domačo reč, morete tudi vi kaj pripomoči s tem, da utrpito kak sold, in da berete ali poslušate tudi vi čisti slovenski jezik.

Zato sem sklenil, našim kmetom ta svet dati: Moja misel je, da bi bilo pametno, ko bi oštirji po vaseh eden ali dva časopisa (časopisi) imeli. Če bi izdali kakih 4 ali 8 gold. na leto, lahko bi bilo še kaj dobička pri tem za nje, zraven bi pa še čast imeli, da se trudijo za slovenstvo. To je pa tako. Menda je v vsaki vasi saj en mlad kmet, ki zna brati. Kadar se jili zbore v nedeljo popoldan kaj več domačih mož, naj bi ta prebiral na glas, drugi pa, ki ne znajo brati, bi poslušali, se tako kratkočasili in vedeli, kako je kaj po svetu. Oštir naj bi tiral zato, denimo, po en sold od kmeta, in če jih nabere 16 na teden, sta že dva časopisa plačana. Tudi ob delavnikih bo marsikdo pogledal v časopis, in zato naj tudi ta 1 sold plača. Po časopisih zve kmet tudi nove iznajdbe v kmetijskih stvaréh, tako bo dobival poduk tudi v tem, kar se njegovega stanu tiče. To je pač veliko bolj lepo, kakor pa kartati, krogle (bale) po borjaču premetavati, kričati, preklinjati in se prepirati. Pri poslušanju pametnih in koristnih (nucnih) besedi, bo tudi poštena kapljica bolj dobro dišala; sej tudi tako lahko piješ in kadiš po svoji potrebi. Tudi za karte in bale mora igravec plačati, in marsikdo se je že za ušesom popraskal: Kaj pa je igra proti berilu in poduku? Z enim soldom si naši vaščani tako berilo priskrbijo, oštir pa bi imel še kak majhen dobiček za to, da plačuje časopise naprej. Poskusite!

(Drugokrat bom govoril še kaj več o ti reči)

DRŽAVNI STROŠKI IN DOHODKI

ZA LETO 1867.

Najvažnija pravica državnega zbora na Dunaji (koder je ta) biserična mora po postavi biti je: *trulovanje vseh dohodkov in stroškov* našega cesarstva. Vlada sme povikati stare davke in naložiti novih samo, če zbor v to privoli, in mora znižati ali celo opustiti stroške, kteri so zdé zbora nepotrebni. Zlasti mora zbor na to paziti, da nikdar ne presežejo stroški enega leta dohodkov tistega leta; da ni tedaj treba dolgovi delati. Do zdaj smo imeli nek zbor na Dunaji (Šmerlingov ože-širši zbor, ki ga je pa sedanje min-

sterstvo predlanskem odpravilo), v katerem niso sedeli poslanci iz vseh avstrijskih kronovin, in kteremu ni so ponoslo tako poravnanje naših dnarnih zadov, da bi država bila mogla izhajati s svojimi dohodki. Vsako leto je bilo kakih 50 do 70 mil. gld. več stroškov, kakor dohodkov; kolikor je denarja zmanjkalo, tolko so ga je bilo treba udolžiti ali si ga pripraviti s povišanjem davkov. Vlada je z dovoljenjem omenjenega zbora delala eno in drugo. Ti dolгови — več del sed petletnega delovanja Šmerlingovega zbora, so lani valjal vojsko z Italijani in s Prusi (ki je bila tudi sed poprejšnjega ministerstva) so bolj narasli. Ko so namreč pošli vlani 9 vojski, vsi denarji, je vlada storila za kakih 250-300 milijonov dolga. Od tega usojenega (na ponoslo vzeto) denarja imamo letos 79 milijonov. — Preglejmo zdaj nekoliko avstrijsko premoženje za leto 1867.

Imamo torej za letos 79 od lani usojenega denarja 79 milijonov gld.

Vsi dohodki za leto 1867 bodo znašali 407 milijonov gld.

Bodemo imeli torej denarja skupaj 486 milijonov gld.

Izdati pa bodo treba letos:

Še za larsko leto (za poplačevanje škodo o vojski storjene i. t. d.) 51 milijonov gld.

Za vse druge potrebe v cesarstvu 433 milijonov gld. *)

Vsi stroški skupaj imajo tedaj znašati 484 milijonov gld.

Če bo letos mir, ne bo treba ne poviševati davkov (kar bi se tudi ne moglo), ni ne delati novih dolgov; še ostala bi nam — tako nam račun kaže, — v kasi konec leta 1867 dva milijona goldinarjev.

Če bo mir, bo tedaj še precej dobro: ne bomo sicer zmanjšali dolgov prejšnjim letom, pa jih tudi ne bomo pomnoževali. Ako nastanejo kake homatije, pa Bog Avstriji pomagaj! Z dvema milijonoma goldinarjev ne bi bilo mogoče zgrabiti za orožje zoper nobenega, še tako malega sovražnika ne. Kar imamo državnega premoženja, je skoro vse vže zastavljeno; na nič pa nobeden nič rad ne posodi. Papirnatega denarja je tudi nevarno preveč tiskati: kajti vsak papirnat goldinar je dolžno pismo, ktero mora vlada pred ali pozneje, zamenjavši je za gotovi danar, rešiti in tako uničiti. Dolžna pisma pisati na nič, je pa težko; vsakdo se jih brani sprejeti. Do zdaj imamo, hvala Bogu, še premoženja in kredita (vere), za to veljajo dolžna pisma, papirnat goldinarji (bankovci, ali prav za prav državni listki po en goldinar) še po 70 soldov; **) še nekoliko dolgov na golo vero, to bi bila presneta reč za našo državo! Bog nam da, torej ljubí mir, da se kaj opomoremo!

D O P I S I.

Iz Gorlice 8. Jan. O Menda vsled poviteženja dveh naših rojakov se je čenčalo te dni v nekterih krogih, da nimamo za viteško dostojnost primerne besede. Naj podamo torej nekoliko poduka tem gospodom. Tik blizo laške meje sliši se res tu in tam „kavalir“; to je pa tujka; čista slovenska beseda je le „vitez“, v naši literaturi trdo, vkoreninjena, kakor tudi v srbsko-hrvaškem jeziku. Vemo dobro, čda nomena vitez v stari slovenščini in na pr. tudi v českem jeziku toliko kot junak. Ni torej naraven prehod, pomena od junaka na podočeno osebo, in ni še bolj estetičen kakor od konja izpeljana beseda, kakoršna je v roman-

skih jeziki. V naših krajih blizo kranjske meje nahajamo celo imena oseb in vasi iz korenike „vit“. Ker nam pa pravice, trebiti ljulko in kamenje s svojega polja, nikdo kratiti ne sme, rabimo že davno čisto in staro besedo vitez za to, kar je drugim „cavalliere“ ali „Ritter“. To ni izmišljena beseda; deden, krepk in star izraz je, čeravno po učenih preiskavah ne prav domač, temu v starih časih izposojen. H koncu naj se pristavimo nekterim v zagotovilo, da imamo tako bogato besedišče, da komu še lulko kaj potodimo iz njega.

TRST IN OKOLICA.

I.

K. Mnogo se je užo pisalo po slovenskih, nemških in laških časopisih in knjigah o Trstu. Svoje si ga vsi trije narodi opirajo so na razne vzroke. Slovenci, kterim veljajo Kolara, slavnega pesnika „Slavy, dcero“ pravila, po kterih je slovenski vsak kraj, satno da so mu da izpeljati ime iz slovenske korenike, križali bi ga, ki ne bi verjel, da je bil, da je i da mora ostati Trst slovenski, ker je staro ime Tergeste slovensko trgšče, in prvotno, Trst, slovenski trst. Spot drugi križali bi ga, ki ne bi verjel, da je Trst slovenski, ker stoji na slovenskih tleh; in vendar je Kočevje nemško, da si stoji na slovenskem svetlu.

— Nemcem je Trst nemški, ker je spadal kakih petdeset let v nemški bund, v kterega so ga z družimi slovenskimi deželami vred zakovali Bog v kaki mali in veliki potentatje široke Nemčije, dasi neso teh dežel morda nikoli videli ne, zato ker je treba Nemcem za razvoj svoje veliko-nemške domovine pristave ali loku na obalu sinjega morja.

— Lahom je Trst laški, ker je Trst naselbina italaska iz rimskih časov.

Dobro je trditi historična prava tam, kjer da so jih trditi; ovreči jih je pa treba, kjer so na smeh sedanjim rodovom ali na očito krivico posameznim narodom ali stanom. Vedno napredujoči čas je strl vse posebne pravice ali privilegije posameznih narodov in društev, razun tistih, ktere podelujeta petica in um; strl je suženstvo v južnih pokrajinah severne Amerike in strl rabotstvo v vseh deželah ruskega carstva. Narodi in društva v tistih krajih, kjer so od nekdaž uživali vse pravice, ktere podeluje narodu ali društvu beseda narod in človek, naj se opirajo na pravice zapisane na stare pergamente; oni ravnajo v duhu današnjega časa. Kdor pa nej imel nikdar nikakih pravice, dasi je spolnoval po razmeri vsem enake dolžnosti, ta dobro ravná, če si, nasproti starim listinam, skuša pridobiti vse pravice, ktere pospešujejo napredek človeštva sploh in posameznih narodov. Zbrišimo si torej iz spomina vse pravljice in resnične povesti o utemeljitvi, naseljenji in naraščanji Trsta do sedanjega dne, ter spregovorimo o njem nekoliko, takošnem, kakoršno se zdi na prvi pogled in na natančnejše opazovanje človeku stopivšemu vanj.

DOMAČE VESTI.

(Cerkvene in duhovske). V ponedeljek 14 t. m. so se začele v središčnem sentenščem duhovne vaje, ki jih vodi (v latinskem jeziku) O. Jožef Klinkowström, čigar originalna izgovornost po vsi Evropi slavi. Začetki so pa vaje Nj. eksc. preč. nadškof sami s prav primernim odgovorom.

— Neki monihi iz Italije bi se hoteli, kakor blišimo, radi na naši sveti gori useliti in to nar imenitnejšo naših romarskih cerkva v oskrbovanje prevzeti. — Ker pa niso avstrijski državljani, ker slovenski ne znajo in iz družih vzrokov, jim uat preč. nadšk. ordinarijat ne more in noče sveto gore prepustiti, dasiravno so so

*) Skoro 20 milijonov manj, kakor predlanskem, ko je bil mir. Pis.

**) Za srebern goldinar namreč ni zadosti da popludimo papirnat goldinar, kajti ta nima vero kot za 70 soldov; treba je torej še 30 soldov dololžiti, in to je aditio. Vr.

bili celo na Nj. vel. cesarja samega z dotično prošnjo obrnili. —

(Duhovnom na znanje). Č. g. Pustič Jbi, kaplan v Muhi (Moasa) so je podel zavoljo bolehnosti začasno v pokoj.

(Razpustila.) 12. t. m. je pripadajal voditelj okrajnega urada okolico goriške, g. bar. Kubeck, poslanjen, com svojega okraja reda (častno križe) uni dan podoljene.

— Z najvišim sklepom od 8. t. m. je presvel cesar ukazal, da naj se mestu Gorici Njihovo najviše zadovoljstvo na znanje da za lojalnost in zvestobo ter voljno in vdano radodarnost, izkazano o času lanske vojske.

— O neugodnem primerku na železnici blizo Rubij 11. t. m. smo še le pozneje zvedeli, kako da je prav za prav bilo. Vlak je robo peljal. Ko pride do omenjenega mesta, se utrže nad železnico iz razmočenega Kraša en kamen od 3-4 centov in se ravno na kolovoz pred hlapon zavalji. Hlapon ga nekaj časa pred sabo poriva, ali naenkrat se mu kamen vpre; hlapon smukne s šin in se po sreči globoko v razmočena tla zarije; kamen je ostal med masino in med naslednjimi vozmi, kateri niso šli s šin. Mašinst sam si je roko pokvečil. Da je mogel vlak naprej, so šine preložili. Hlaponi niso več dni mogli iz zemlje izdreti. —

Iz Čitavnice. — Imeli smo 13. t. m. sopen lepo veselico, za katero se imamo posebno gospodu A. Hribarju vahvaliti, ki je naprosil 3 gospodičine iz Ipave, da so nas prišle razveseljovat s svojim nježnim petjem. Združene z možkim zborom tukajšnje Čitavnice so pelo Hribarjevo kompozicijo „Slava Vam“, potem Ipavčevo „Napitnico“, Vilharjev „Slavljana dom“, Klinarjevega „Slepca“ in „Slovensko deklico“; možki zbor sam pa je pel krepko srbsko pesem „Bubanj“ in potem milo Riharjevo „Savica“, Kvintet pa je pod vodstvom g. Prešana v začetku besede zagodel prekrasno Titlovo „Ouverture“ in za deklamacijo Prešernovo pesmi: Povodnji mož, katero je prav jasno in živo govoril g. E. Klaužar, še neki kos iz neke opere. Vse je bilo lepo in v občno zadovoljnost pričujočih izvršeno, posebno se je pa dopadel mili in čisti sopran gospodične Klementine Dolenčeve, ki se je kakor slavčevo petje odmeval po dvorani, pa ravno tako je dopadel čvrsti alt drugih dveh gospodičin, Antonije Dolenčeve in Marije Blagojnetove. *)

Po besedi se je začel ples. — Med gosti smo videli gospoda Černeta, dež. poslanca, g. dr. Lavriča, g. dr. Tonklija in še več drugih.

— Te dni, sosebno v ponedeljek (1571) je Soča tako zrasla da nismo od 1. 1861 take videli. Tudi Ipava je čez bregove pridrla.

— Da se na tanko in zadržno določi meja med kraljestvom italijanskim in našim cesarstvom, so jo napravila posebna komisija iz višjih vojaških častnikov in civilnih uradnikov, in kakor dunajski časnik „Zukunft“ trdi, imajo naši udje te komisije že povelje, da naj se snidejo v Gorici kamor imajo tudi italijanski komisari priti, in da naj se dela lotijo. —

— 17. t. m. Davi je še grmelo in bliskalo se in zdaj (popoldne) so gore in doline s (prvim letošnjim) snegom pokrite.

— 18. Jan. Davi ob 2 u. je po dolgem bolehanju umrl g. Jožef Pelikan, gimnazijski prefekt v pokoji. On je sklonil vrsto profesorjev starega gimnazija.

POLITIŠKI OGLED.

Po vai Avstriji je zdaj živo gibanje zastran volitev za deželne zboro. Vse stranke vse žile napenjajo, da bi svoje ljudi v zbor spravile; zato se sbajajo, posvetujejo in volivcem svojih mož za volitev predstavljajo, kakor je danas „Domovina“ za Goriško storila.

*) Res ne vemo, kako bi zahvalo izkazali gosp. Hribarju in ipavskim gospodičinam pa domačim povcem in godcem, s katerih pomočjo je Čitavnica mogla napravljati takih besed, kakoršna je bila poslednja. Kdo bi sil predrežnil, česa takega nadjati se takrat, kadar smo skrivši Čitavnico ustanavljali? Vr.

Kjer koli imajo ustavno življenje (konstitucijo), je povsod taka navada. Nar bolj pa se pri nas v Avstriji usti in rogovili nemško-avstrijska ali, kakor se rada imenuje, „ustavoljubna“, „ustavi“ (februarni) zvesta stranka (centralisti in avtonomisti). To dni se je zbralo na Dunaji 20 načelnikov te stranke in so sklenili, da se bodo z vsami postavnimi pripomočki pogajali, da se v deželnih zborih ne bodo volili poslanci za redni državni zbor, takšen natureč, kakor ga sklienje patent od 2. januarja t. l., kateri po njih mislih ni postaven; kajti njim je la morivna orka februarnega patenta postavna. Da se bodo pa ti širokoustneži res ogibali tako lepe prilžnosti, v državnem zboru — kakoršnem koli — izkazavati se s svojo modrostjo in puhlo zgovornostjo, tega jim nihče ne verjame. Bomo videli! — Ker o zborih govorimo, naj še to povemo, da je hrovaški zbor od 9. t. m. razpuščen; pozneje se mu bodo dalo na znanje, kar ogorski in za njim izredni zbor na Dunaji sklene. — Ogorski zbor ne zna skor več družega, kot vpirati se vsomu, kar z Dunaja pride. Zda ravno zopet adreso napravlja, v kateri bo cesarju očital, da tista postava zastran vojaštva, katero je 2. list „Domovine“ prinesel, dežel, ki so pod ogorsko krono, vezati ne more, dokler je ogorski zbor po ustavni šegi ne razpravi in potrdi; cesar in ministri da nimajo pravice dajati sami ob sebi (z absolutno oblastjo) tacih postav, v katerih gro za nar težavnejši davek, za kri državljanov. Ogorski zbor bo torej prosil, da bi ta nova postava na Ogorskem za zdaj veljavnosti ne zadobila. — Od druge strani so pa zopet milejši glasi v ogorskih zadevah slišijo. Pravijo namreč, da se ministerstvo na Dunaji z nekimi ogorskimi veljaki o zaželjeni poravnavi z Ogri pogaja, in da bodo ta posvetovanja dober vpeh imela. Bog daj!

Tujci v Gorici.

od 11. do 16. januarja.

Pri „treh kronah“: 1171 Gustav Lahn, inspektor železnih cest, iz Trsta; 1271 Jan. Strasser, železnični inženir, iz Trsta; Aleks. Selinsek kupec, z Dunaja; Vilh. Schreiner, opravilnik (agent), z Dunaja; Henrik Teutschmann, kupec, iz Pluja; 1571. — Pri „zlatem angelu“ 1171 Eliza Luzatto, kupec, iz Trsta; Vinč. Dal-Negro, posestn., iz St. Vida (it.); Karol Capova, častnik topničarstveni, iz Vidma; Angel Toljani, čeno in otroci, kupci iz ?; Pot. Galdesi, duhovnik, iz St. Vida (it.); 1771 Alojz Moro, kupec, iz Vidma; Jož. Manzoni, kupec, iz Milana. — Pri „zlatem levu“: 1171 Franc Gunter kupec, iz Praga; Ant. C. Rohn, kupec, iz Reichenberga na Českom; Jož. Berger c. k. uradnik, iz Tomina; 1271 Franc Majni, kupec, iz Trsta; Ant. Antonini, uradnik, iz Trsta; Jan. Leonardelli, kupec, iz Trsta; 1471 Angel Manganotti, duhovnik, z Dunaja. — Pri „Marzini“: Franc Kofol, trgovec iz ? — Pri „Luni“ 1571 Nik. grof Mels, posestn., iz Medoje; Jož. Franzoni, posestnik iz Medoje.

Umrl so v Gorici.

od 10. — 16. t. m.

10. t. m. Tunis Franc, 85 let star, uradnik v pokoji, za marazmom; 1371 Litke Sofija, 18 l., iz Lubljane, nek. uradnika hči; 1571 Piček Magdalena, 70 l., n. tkalca žena, za prsnim rakom; Tomaz Martin, 48 l., mizar za tuberkulami; Franc Komel 6172 l., n. mizarja sin, za možgansko vodenico; 1671 Pečerič Jož. 40 l., krčmar, oženjen, za tuberkulami. —

Uradni oznanilnik.

Edikt. C. k. okr. sodnija v Gorici razglša, da se bo 17. januarja, 18. februarja in 18. marca 1867. premoženje Latič-ovo iz agornj Vertolje, cenjeno 1100 g. a. v.; — 17. marca, 15. aprila in 16. maja t. l. Ant. Vuk-ova hiša v Alirnu; — 19. febr., 21. marca, in 25. aprila t. l. premoženje Jan. Marat-a iz St. Florjana, po očitni dražbi prodajalo. —

C. k. sodnija v Tominu razglša, da se bo 16. marca 1867 pred sodnijo v poravnavo z Jan. Matelič-om iz Ravno. —

C. k. sodn. v Komnu dne 20. dec. 1866 št. 4027, vabi nenačnega Franc. Gulič-a iz Kobljeglave, da naj v enem letu naznanj, ali hoče dddino (erbsčino) svojega očeta Antona nastopiti; razglša tudi, da se bo 6. febr., 6. marca in 6. aprila 1867 premoženje Stef. Skerka iz Polčič, cenjeno 4352 g. pri omenjeni sodniji prodajalo.

Služba razpisana. Služba učenika na otoku Gradu do 15. feb. 1867 (plača je 300 g. a. v. in prosto stanovanje).

— Za borsni kurs itd. zmanjkuje prostora. Vr.